

MONAHIA TEODOSIA (ZORICA) LAȚCU

ȚIE, DOAMNE,
ÎȚI VOI CÂNȚA

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2013

Cuprins

Notă asupra ediției	11
Poemul poeziei	13
Scocul	14
Tăcere	15
Spre cer	16
Hoinar	17
Măiastră suferință	18
Imn al nopții	19
Convorbiri	21
Taborul	22
Acatist	23
Toamnă	25
Filă din Acatist	26
Rugă-n Primăvară	27
Pâine	29
Lumină	30
Împărtașanie	31
Sonet	32
Un Oaspe	33
Zeu străin	35
Acatist	36
Mărgăritarul	38
Gândurile mele	40
Colind	41
Misterul	42
Pustnicul	43
Lumea	44
Nepăsare	45
Golgota	46
Flux-reflux	47
Pescuitorul	48
Două primăveri	49
Fulg de păpădie	50
Două flori	51

Viorelele	52
Priveliște (Dizaină, formă franceză veche)	53
Un zâmbet	54
Sonet	55
Scrisoare	56
Mărturisiri	57
În cătușe	58
Rătăcit	59
Lasă lacrimile mele!	62
(Trilogie) Coasa	64
Fecioară	65
Mărturisorul	67
Venim și noi!	69
Pomelnic	70
Strămoși	72
Mărgăritarul	74
Pâinea	75
Cartea	76
Bunica (Dublu-sonet)	78
Copii	80
Puișorii	81
Nani-nani	82
Întrupare	83
Așteptare	85
Dragoste	87
Ochii	89
Rodire	90
Răpire	91
Duh	93
Bucurie	95
Apocalipsă	96
Crucile	98
Iad	99
În luntre	101
Pocăință	102
Orbii	104
Facere	106
Înserare	108
Nuntă de taină	110
Mama	112

Toamnă	113
Frunză	114
Gândurile mele	115
Un trandafir	116
Moartea florilor	117
Scrisoare	118
Toamnă	119
Huma	120
Prietenie	121
Orhidee	122
Poveștile	123
Așteptare	124
Te port în mine	125
Întoarcere	126
Cântecul amforei	128
Văpaia	129
O figură luminoasă	130
Cer nou	131
Icoane pentru Paraclis Nașterea Maicii Domnului	133
Între flori (Maica Domnului Copilă Mică)	135
Intrarea în Biserică	137
Citirea (În Sfânta Sfintelor)	139
Logodna Mariei	141
Vestea cea mare	143
Închinarea Elisabetei	145
Coconul	147
Sabia	149
Închinarea Magilor	151
Fuga în Egipt	153
Strălucind Tu în Egipt	155
La Nazaret	157
Nazaret (Diptic)	159
La Nuntă	162
Spre Golgota	164
Maica Crinilor (Pieta)	166
Arhanghelul (Trimiterea)	168
Zborul	169
Focul	170
Părintelui Ioan	171
Sonete Duhovnicești. Lanuri	172

Rămurica	173
Sfânta Cruce	174
Crucea îndoliată	175
Cuib de Rândunică	176
Bisericuța	177
Pe trepte	178
Descoperire	179
La pravilă	180
Biserica cea mare	181
Laudă ei	182
Farmec sfânt	183
Înfloriri	184
Doamna Albă	185
Livada	186
Ascultare	187
Târziu	188
La cruci	189
Clopotele	190
Pustiu	191
Taina	192
Căsuța	193
Pecetea	194
Acatistul	195
Măicuța	196
Toaca	197
Iubirea	198
Împlinire	199
Îmbrățișare	200
Evlavie	201
Înseninare	202
Florăresele	203
Covoarele	204
Bucătăresele	205
Noroadele	206
La Pășune	207
Chemare tainică	208
Greșeli	209
La grădină	210
Tristețe	211
Acul	212

Cele duse	213
Mângâietoarea	214
Propovăduire	215
La stână	216
Chelărița	217
Cele de la câmp	218
Pâinea noastră	219
Privighetorile	220
Eclesiarha	221
Porunca	222
Primirea	223
Nana	224
Încheiere	225
Pentru Neam	226
Cuvinte Duhovnicești	227
Cuvântul II	228
File de manuscris	241

Notă asupra ediției

Zorica Lațcu (monahia Teodosia) s-a născut la 17 martie 1917, într-o familie de ardeleni refugiați în Ungaria. Între anii 1936-1940, a absolvit facultatea la Cluj, unde a studiat Filologie clasică și Limba și Literatura franceză. După finalizarea studiilor, a lucrat ca preparator principal la Institutul Român de Lingvistică din Cluj, colaborând la Dicționarul Limbii Române, coordonat de Sextil Pușcariu. A început să scrie din perioada adolescenței, iar între 1944 și 1949 i-au apărut trei volume de poezii: *Insula Albă*, *Osana Luminii* și *Poemele Iubirii*.

În 1948, a intrat în monahism la Mănăstirea Vladimirești, de lângă Tecuci, primind numele Teodosia. Dar nu a putut sta aici decât până în 1956, când mănăstirea a fost închisă, o parte dintre maici fiind arestate, iar celelalte fiind silite să renunțe la monahism. Teodosia s-a numărat printre cele arestate, făcând trei ani de detenție într-un penitenciar din Miercurea Ciuc. După eliberare, suferind de o gravă infirmitate congenitală, care nu îi permitea coordonarea mișcărilor, a locuit în localitatea Gurguești, în apropiere de Brăila, împreună cu maica Mihaela, o fostă colegă de mănăstire. În această perioadă au apărut volumele *Icoane pentru paraclis*, *Din pribegie*, *Grădina Doamnei* și *Alte poezii*.

În 1970, monahia Teodosia s-a mutat la Brașov, unde a continuat să scrie poezie, dar a și tradus, din lucrările lui Origen și ale Sfântului Grigorie de Nyssa,

lucrări apărute în colecția „Părinți și scriitori bisericești” la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, precum și *Cuvântările ascetice* ale Sfântului Isaac Sirul, apărute postum, și ale Sfântului Simeon Noul Teolog, traduceri aflate încă în manuscris. Dintre aceste cuvântări ale Sfântului Simeon, traduse și versificate de maica Teodosia, *Cuvântul al II-lea* se regăsește în prezentul volum.

În februarie 1990, odată cu redeschiderea Mănăstirii Vladimirești, se numără printre monahiile care se reîntorc, pentru a-și continua în mănăstirea de metanie viața călugărească pe care fusese nevoită să o ducă până atunci în lume. Aici trece la cele veșnice pe 8 august 1990.

Deși era cunoscută încă din anii '40, poezia Zoricăi Lațcu a căpătat notorietate după anul 1990. Vorbind despre impactul pe care l-au avut versurile Maicii Teodosia în sufletul cititorilor, Părintele Teofil Părăian de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus dezvăluie o apreciere trimisă de către un soldat aflat pe front, în Rusia:

„Într-un fund de Rusie, într-o zi cu viscol și furtună, amestec de iarnă și început de primăvară, mi s-a luminat gândul în colțul de insulă greacă evocat de caldele, limpezile și desăvârșitele versuri închinat nunții lui Kalliroe. Vă mulțumesc pentru clipa senină și pură pe care mi-ați dăruit-o într-o vreme și într-un cadru de tristă și murdară animalitate”.

Prezentul volum a fost editat după un manuscris din anul 1959, aflat în Biblioteca Ecumenică „Dumitru Stăniloae” din Iași, a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei. Manuscrisul a aparținut Mitropolitului Moldovei, Înaltpreasfințitul Iustin Moiescu, care l-a donat bibliotecii.

Ioan-Lucian Radu

Poemul poeziei

Cândva, la început
În poezie, m-ai durut.
Ai fost un vierme al durerii,
Și-ai ros mereu
Din miezul sufletului meu
Erai acolo-n viața mea,
Rodeai din ea,
Rodeai din ea,
Cât m-ai durut – cât m-ai durut,
Și cât m-ai ros
Pân-ai crescut.
Pe-ncetul te-ai acoperit
Cu fir de vorbe, aurit,
Prin harul ungerii de sus,
În chip nespus!
Și-n sufletu-mi mi te-ai făcut,
O crisalidă luminoasă,
Rotundă, mătăsoasă
Și nu m-ai mai durut.

Eu te-am purtat în mine, crisalidă
Până fu vremea ca să te deschidă,
Un fluture frumos închis în tine,
În zborul lui spre zărilor senine.
Și fluturele a zburat spre soare
Înveșmântat în formă și culoare
Un fluture din vierme odrăslește,
Poemul din dureri se zămislește –
Și zboară lin aripile de floare,
Mai sus, mereu mai sus, spre soare.

Scocul

Mai dulci ca mângâierile,
Din streșinile cerului,
Îmi picură tăcerile.
Și cad în ploi – în lung șuvoi,
Clipă de clipă – picuri moi.

Eu, ca-ntr-un joc,
Fac din poemul meu un scoc
Să curgă-n el mereu din cer,
În picuri ploaia de tăceri –
Și ploaia cade, tot mai des,
Pe scoc să curgă-n val,
Dă ghes...

Șuvițele de apă fug,
Și se revarsă din belșug,
Și se răsfiră pe pământ.
Și curg în iureșul mereu,
De mă-nspăimânt.

Cum voi putea iar să le-adun,
Să curgă iarăși pic cu pic,
Pe scocul meu îngust și mic.
Acum zadarnic mă frământ,
Tăcerile poemul mi le-a frânt.

Tăcere

Cuvintele, pe care nu le-am spus
Sunt tot atâtea trepte ce pogoară,
Cu sufletul tot mai adânc m-am dus,
Pe treptele tăcerii, ca pe-o scară.

Ca-ntr-un cuprins de peșteră, boltit,
M-am coborât în lumea nerostirii,
Și-n cutele de piatră i-am gătit,
Acolo-n fund, un ascunziș Iubirii.

Cuvintele pe care nu le-am spus,
Sunt tot atâtea trepte de tăcere.
Adânc în mine, mai adânc m-am dus,
Acolo, unde orice vorbă pierе.

De-acolo, din limanul necuprins,
Din lumea fără mal a nerostirii,
Pe treptele tăcerii s-au prelins
Din ascunziș, luminile Iubirii.

Spre cer

O! Suflete, în zborul către cer,
Nu te uita, să vezi, cum toate pier...
Și lumea cu dorințele ei mici,
Să-ți pară o cetate de furnici.
Acolo jos, se mișcă și aleargă,
Și stropitoarea vine, să le șteargă.
O! Suflete, nu mai privi-napoi,
La micul, omenescul mușuroi,
Nu mai cere cărările cât ața,
Pe care-acum le-neacă pustie ceața.
Nu mai căuta luminile ei mici,
Ce mor, curând, ca niște licurici,
Avântă-te spre Marele Mister,
Înoată până dincolo de cer
Acolo, dorul tău după lumină,
Și setea după dragostea deplină,
Și foamea după Unul Dumnezeu,
S-o-ndestulez, suflete al meu.

Hoinar

Mi te-ai întors iar, suflete hoinar,
Atât de obosit și de murdar –
Pe unde-ai fost, de-mi vii acum
Atât de plin de praful de pe drum?
Cu fața galbenă și suptă,
Cu părul năclăit,
Cu haina ruptă...

Depart-am fost, sus, sus, departe.
Trecut-am hotarele lumii deșarte.
Sunt beat de dragostea tăriei,
Și-am gustat din vinul veșniciei.
Nu mă-ntreba nimic, ci stai,
Căci port pe haine pulbere din Rai.
Pe tălpile și-n palmele mele,
Port încă pulbere de stele.
Pe părul meu, pe strai,
Port încă roua crinilor din Rai.
Și ochii poartă încă-n ei,
Din strălucirea veșnică, scânteii –
Sunt beat – de vinul sfintei bucurii!
Mai lasă-mă, așa!
Nu mă trezi!...
Prin cer, departe-am hoinărit,
M-am îmbătat și-s fericit!
Nu mă peria și nu mă curăți –
Port pulberea seninei veșnicii!

Măiastră suferință

O, tu Măiastră suferință,
Cu dor cuprinzi,
Întreaga mea ființă –
În cor aprinzi
Lumini de cunoștință;
Mă-nveți întreg
Adâncul omenesc,
Mi-arăți sublimul
Cel dumnezeiesc,
Mă-nveți să trag hotarele firii,
Și să-nțeleg întinderea iubirii –
Îmi luminezi cu flăcările tale,
Nemărginirea lumii siderale.
Mă duci adânc, tot mai adânc;
În jos –
Mă urci pe culmi de bine și frumos
Mă dau în voia Ta să mă strunești,
Să mă înalți mereu și să mă crești,
S-ajung pân-la măsuri dumnezeiești,
Să-mi speli cu lacrimi ochii ne-ncetat,
Ca văzul meu să fie-n veci curat,
În tălpi și-n mâini să-mi bați mereu piroane,
Să-mi răstignești pornirile avare.
Cu biciul Tău de foc să mă lovești,
De tot ce-i „lume” să mă curățești.
Iar harul Tău să-mi dai, mereu să-mi dai,
Blândețea, mila – dragostea din Rai
Pe Crucea Ta, Măiastră Suferință
Să-nalți la cer, săraca mea ființă.

Imn al nopții

Umbrar al neștiutelor iubiri,
Și scut al tainicilor întâlniri,
Tu, martoră a mii de jurăminte,
Tăinuitoră a dulcilor cuvinte,
Tu, vistierul sigur al gândirii,
Tu, păstrătoarea viselor iubirii
Tu, tot ce ziua nu poate să fie
O! Noapte, fii-mi prielnică și mie!

Așterne-ți liniștile moi ca puful,
Cu umbra ta, alină tot năduful;
Să ștergi culoarea, forma, felurimea,
De bucuri să golești înconjurimea.
Ca duhul meu, tăcut să poată merge,
Acolo – unde lumea-n hău se șterge.
Nestingherit de formele zidirii
Să meargă pe cărările iubirii.

Tu, noapte, calea Lui să i-o așterni,
Cu fulgii liniștii, pe care-i cerni,
Ca nesimțit de nimeni și stingher,
Să fugă duhul meu senin la cer.
Întinde-ți noapte, acoperământul,
Să nu mai vadă ochii mei pământul.
Sub adăpostul tău, cel tănuit,
Să fug de lume către Cel Iubit.

Întinde-ți noapte, cortul fără stele,
Să fii iatac închis – iubirii mele.

Tu sună-ți lin a umbrelor Psaltire,
Căci iată vine, Prea Iubitul Mire.
Și-n cutele de liniște sihastră,
Să tăinuiești de toți iubirea noastră.

A desfătării sfinte mărturie,
O! Noapte, fii-mi prielnică și mie.

Convorbire

– „Am așteptat chemarea de iubire;
Cu dor aprins în sufletu-nflorit.
Am așteptat alaiul tău de mire,
O! Doamne-al meu, pe unde ai zăbovit?

– De mult Te chem, dar nu m-ai auzit”.

– „Bătut-am multe căi întunecate.
Cu gândul plin de pulbere și lut,
Bătut-am căi adânci și neumblate,
Dar să Te aflui Doamne, n-am putut”.

– „În tine am fost, dar nu m-ai cunoscut”.

Taborul

Luminile Taborului te-nvață,
O! suflete, cum să te schimbi la față.

Și de voiești să fii un alt Hristos,
Pe ucenici să-i lași la poale jos.
În ploaia harului, pe vârful de stâncă,
Să guști singurătatea cea adâncă.
Ci tu, așteaptă colo sus să vie,
În duh, bărbații: Moise și Ilie.
Ei vor veni și vor grăi cu tine,
În taină, despre tainele străine.
Și Moise, omul tare în cuvânt,
Ți-o da lumina Duhului Prea Sfânt.
Iar omul focului ceresc, Ilie,
Te va aprinde-n dragostea cea vie.

O! Schimbă-ți fața, suflete al meu:
Dintr-un nimic, tu fă-te Dumnezeu!